

Gwerthusiad o'r Cyllid Adferiad COVID-19 ôl-16 2022-2023

Crynodeb Gweithredol

1. Cyflwyniad a chefnidir

- 1.1 Achosodd y pandemig COVID-19 aflonyddwch eang i addysgu a dysgu ar draws Cymru. Roedd hyn yn cynnwys effeithiau negyddol cryfion ar ddysgwyr, staff a sefydliadau/darparwyr ar draws y sector ôl-16. Er mwyn i ddysgu barhau ac i ymdrin â'r effeithiau negyddol hyn, dosbarthodd Llywodraeth Cymru oddeutu £295 miliwn o Gyllid Adferiad COVID-19 i'r sector. Roedd hyn yn cynnwys tua £233 miliwn o gyllid gysylltiedig â COVID-19 ym mlwyddyn ariannol 2020/21, a £62 miliwn yn 2021/22.
- 1.2 Bwriad y cyllid oedd mynd i'r afael ag anghenion a blaenoriaethau amrywiol, ar draws gwahanol gyfnodau'r pandemig:
 - **Mesurau ymateb ymarferol** (£50 miliwn): cynnal diogelwch dysgwyr ac ymarferwyr yn ystod y pandemig. Roedd hyn yn cynnwys cyllid ar gyfer glanhau manwl, cyfarpar diogelu personol (PPE) megis gorchuddion wyneb, parseli gofal a chymorth i ddysgwyr yr oedd angen iddynt hunanynysu.
 - **Mesurau ymateb dysgu** (£195 miliwn): cefnogi dysgu a datblygu yn ystod y pandemig. Ymysg yr enghreifftiau oedd cyllid i sicrhau cynhwysiad digidol a chefnogi iechyd meddwl a lles dysgwyr.
 - **Mesurau blaen-gefnogi** (£50 miliwn): sicrhau cynnydd parhaus dros y tymor canolig a'r tymor hwy. Sicrhau bod unrhyw effeithiau andwyol etifeddol yn sgil y pandemig yn cael eu lleihau trwy adeiladu ar arfer gorau a gwersi a ddysgwyd yn ystod y camau ymateb.
- 1.3 Bwriad y cyllid oedd cefnogi adrannau chweched dosbarth ysgolion, sefydliadau Addysg Bellach (AB), darparwyr Dysgu Seiliedig ar Waith (DSW), sefydliadau Addysg Uwch (SAU) a darparwyr Dysgu Oedolion yn y Gymuned (DOC) i ddiwallu anghenion cymorth uniongyrchol a thymor hwy.
- 1.4 Fe'i cyflwynwyd ar draws sawl ffrwd waith gan gynnwys cyllid ar gyfer cynhwysiant digidol a dysgu cyfunol, cymorth iechyd meddwl a lles, gweithgareddau dal i fyny, pontio dysgwyr, a chymorth ymarferol / ariannol i ddysgwyr (e.e., cronfeydd caledi ychwanegol, Prydau Ysgol am Ddim (PYD) estynedig) a sefydliadau (e.e., gweithredu mesurau pellhau cymdeithasol, prynu PPE).
- 1.5 Ym mis Ebrill 2022 comisiynodd Llywodraeth Cymru Ecorys UK a Dysgu Seiliedig ar Waith (DSW) i gynnal gwerthusiad aml-ffrwd dull cymysg o Gyllid Adfer COVID-19 ar gyfer y sector ôl-16.

Dull Gwerthuso

1.6 Cynhaliwyd y gwerthusiad rhwng mis Ebrill 2022 a mis Mai 2023 gan ddefnyddio ymagwedd dulliau cymysg iteraidd a oedd yn cynnwys sawl llinyn o ymchwil cynradd ac eilaidd, fel y nodir isod :

Ffigur 1 Cyfnodau'r gweithgarwch gwerthuso

1.7 **Cyfweliadau lled-strwythuredig ar-lein** a gynhaliwyd gyda:

- 17 o uwch-randdeiliaid o Lywodraeth Cymru a sefydliadau'r sector. Cynhaliwyd cyfweliadau ag uwch randdeiliaid rhwng misoedd Mehefin ac Awst 2022.
- 43 o arweinwyr/uwch staff o 34 o sefydliadau gan gynnwys DOC (5), AB (14), AU (14), adrannau chweched dosbarth (6) a DSW (4) i ymchwilio'n fanwl i brofiadau sefydliadau. Cynhaliwyd cyfweliadau ag arweinwyr sefydliadau rhwng misoedd Medi a Rhagfyr 2022.

1.8 **Cynhaliwyd arolygon ar-lein a grwpiau ffocws/cyfweliadau** gyda staff a dysgwyr, er mwyn deall profiadau a barn yn well mewn perthynas â'r cymorth a ddarparwyd gan y Cyllid Adferiad COVID-19. Y sampl arolwg a gafwyd oedd 279 o staff sefydliadol a 362 o ddysgwyr ôl-16.

1.9 Roedd y ddau arolwg yn cynnwys cwestiwn optio i mewn lle gallai staff a dysgwyr gytuno i'r tîm gwerthuso gysylltu â hwy ynghylch cymryd rhan mewn grŵp ffocws. Gwahoddwyd pawb a wnaeth optio i mewn a darparu gwybodaeth gyswllt uniongyrchol i gymryd rhan mewn grŵp ffocws, neu os oedd argaeledd yn fwy cyfyngedig, mewn cyfweliad. Cynhaliwyd grwpiau ffocws/cyfweliadau ym mis Chwefror a Mawrth 2023 gyda 16 o staff sefydliadol a 26 o ddysgwyr ôl-16.

1.10 Datblygwyd **fframwaith trosfwaol** i arwain y gwerthusiad. Roedd y broses hon yn cynnwys mapio nodau gwerthuso allweddol a chwestiynau ymchwil yn erbyn dulliau, i lywio'r gwaith o ddatblygu offer ymchwil, creu Theori Newid wedi'i gyd-gynhyrchu gyda rhanddeiliaid polisi ac archwilio opsiynau ar gyfer gwerthuso rhaglenni/ffrydiau cyllido yn y dyfodol.

1.11 **Cyfyngiadau data**

Mae'n bwysig nodi bod nifer o gyfyngiadau yn y data a gafodd ei gasglu a'i goladu fel rhan o'r gwerthusiad ac sydd wedi ei gyflwyno yn yr adroddiad terfynol:

- Roedd y gyfradd ymateb i'r ddau arolwg yn isel, gan arwain at samplau bach a gyfyngodd ar gyfleoedd i ddadansoddi is-grwpiau, yn ogystal â chyffredinol canfyddiadau. Effeithiwyd ar yr ymateb gan dull yr arolwg, yn benodol dolen agored a rannwyd dros e-bost drwy sefydliadau. Golygodd y math anuniongyrchol hwn o gyswllt na allai'r tîm gwerthuso asesu ymgyrhaeddiad dau o'r arolygon (h.y., i ba raddau yr oedd y dolenni wedi'u rhannu) neu ddylanwadu'n uniongyrchol ar yr ymateb, er enghraifft, drwy negeseuon atgoffa wedi'u targedu.
- Casglwyd data Gwybodaeth Reoli (GR) manwl mewn perthynas â dosbarthu a defnyddio Cyllid Adferiad COVID-19 gan sefydliadau/Allau ac fe'i rhannwyd â Llywodraeth Cymru yn ystod y pandemig. Fodd bynnag, oherwydd ffactorau amrywiol a waethygyd gan y pandemig, roedd y data GR a gasglwyd yn cynnwys data ar goll a gwallus. Felly, dim ond cyfran fechan o'r data GR sydd wedi'i gynnwys yn yr adroddiad, ac mae'r holl GR a gyflwynir yn yr adroddiad yn dod o'r hyn a ddarparwyd yn wreiddiol gan Lywodraeth Cymru.

2. Crynodeb o'r canfyddiadau a'r argymhellion

- 2.1 Bwriad y Cyllid Adferiad COVID-19 ('cyllid') oedd ymdrin ag anghenion a blaenoriaethau addysg ôl-16 ar draws gwahanol gyfnodau'r pandemig, gan gynnwys mesurau ymateb ymarferol, mesurau ymateb dysgu a mesurau blaen-gefnogi. Dosbarthwyd y cyllid drwy nifer o ffrydiau: cynhwysiant digidol a dysgu cyfunol, cymorth academiaidd a dal i fyny, cymorth llesiant ac iechyd meddwl, pontio (o fewn a'r tu hwnt i addysg ôl-16), cymorth ariannol ac ymarferol a gwydnwch y gweithlu.
- 2.2 Pwysleisiodd cyfweiliadau ag uwch randdeiliaid yn ymchwilio i ddsbarthiad y cyllid fod angen gwneud penderfyniadau'n gyflym yn wyneb amgylchiadau heriol fu'n datblygu'n gyflym. Amlygodd rhanddeiliaid bwysigrwydd cydweithio ymysg sefydliadau, a rhwng sefydliadau a Llywodraeth Cymru, i sicrhau y gellid gwneud penderfyniadau mor effeithlon â phosib.
- 2.3 Roedd cyfleoedd i wneud penderfyniadau seiliedig ar dystiolaeth, ystyriaeth lawn o werth am arian ac ymgynghori â staff a dysgwyr yn gyfyngedig yn ystod camau cynnar y pandemig. Yn hytrach, roedd penderfyniadau'n seiliedig ar farn orau ar y cyd ac ymddiriedaeth ym mhrofiad a gwybodaeth rhanddeiliaid y sector o ran yr hyn oedd ei angen a sut i ymdrin ag anghenion cymorth a nodwyd.
- 2.4 Nododd y rhai a gyfwelewyd flaenoriaethau newidiol yn ystod y pandemig, gyda phryderon cynnar am barhad dysgu, ac (yn y tymor hwy) hyfywedd ariannol (yn enwedig mewn AU), yn cael eu disodli'n raddol gan bryderon am iechyd a lles dysgwyr a staff wrth i hyn symud i gylch gwaith sefydliadau, ac yn ddiweddarach gyda heriau ymgysylltu â dysgwyr, ymddygiad a chynnydd.
- 2.5 Roedd arweinwyr sefydliadau o'r farn bod canllawiau'r cyllid yn werthfawr wrth gyfeirio penderfyniadau gwariant, a nodwyd bod Llywodraeth Cymru yn barod i helpu ac i ymateb i ymholiadau. Fodd bynnag, roedd rhywfaint o ddriswch ynghylch gofynion y gwahanol ffrydiau cyllido, a hynny wedi'i waethygu gan gymhlethdod y cyllid, a chyflymder gofynnol yr ymateb. Bu i hyn ysgogi ceisiadau am fwy o eglurder o ran nodau a disgwyliadau'r gwahanol ffrydiau cyllido.
- 2.6 Thema allweddol wrth ymgynghori ag arweinwyr sefydliadol oedd gwerth hyblygrwydd ynghylch sut a phryd i ddefnyddio'r cyllid. Ystyriwyd bod hyn yn bwysig ar gyfer ymdrin ag anghenion sefydliadau penodol ac wrth ymateb i amgylchiadau newidiol. Yn aml roedd yr adborth cadarnhaol ynghylch hyblygrwydd yn cynnwys trafodaeth ar yr heriau a grëwyd gan raddfeydd amser byr i ddefnyddio'r cyllid ac oedi wrth dderbyn y cyllid.
- 2.7 Dilynodd y rhan fwyaf o sefydliadau brosesau gwneud penderfyniadau tebyg gydag uwch dimau arweinyddiaeth (UDA) yn chwarae rhan hanfodol wrth benderfynu sut y byddai cyllid yn cael ei ddyrannu a'i ddefnyddio, gyda rhywfaint o 'raeadru' penderfyniadau cyllido i wahanol adrannau/timau mewn sefydliadau AU ac AB. Roedd y broses o wneud penderfyniadau fel arfer yn cynnwys ystyried sut i gyrraedd dysgwyr agored i niwed, a/neu'r rhai oedd yn wynebu mwy o her wrth gael mynediad i ddysgu cyfunol neu addasu iddo. Gwnaeth sefydliadau ymdrechion hefyd i

ddeall ac ymateb i anghenion newidiol dysgwyr a staff wrth wneud penderfyniadau, ac yn gynyddol ymgorfforwyd llais dysgwyr a staff yn y broses honno.

- 2.8 Roedd cefnogi dysgu cyfunol/ar-lein a chynhwysiant digidol yn ffocws allweddol ar gyfer sefydliadau yn ystod y pandemig, yn enwedig o ran galluogi parhad dysgu yn y camau cynnar. Defnyddiwyd cyllid yn y maes hwn i brynu dyfeisiau, fel gliniaduron a llechi, ac i gefnogi dysgwyr/staff i gael mynediad i'r rhyngwrdd trwy boethfannau/donglau Wi-Fi symudol. Defnyddiwyd y cyllid hefyd i hyfforddi a/neu gefnogi dysgwyr a staff ar sut i ddefnyddio llwyfannau a meddalwedd dysgu cyfunol. Nodwyd bod rhai dysgwyr (a staff) yn fwy hyderus yn ddigidol nag eraill ac felly'n gallu rheoli'r newid i ddysgu cyfunol yn well. Roedd angen cymorth ychwanegol ar rai grwpiau, yn enwedig yn y maes Dysgu Oedolion yn y Gymuned (DOC). Fodd bynnag, bu cydnabyddiaeth hefyd o fanteision hygyrchedd ehangach dysgu cyfunol, er enghraifft, yn achos y rhai a oedd yn ei chael yn anoddach teithio o ganlyniad i anabledd neu gyfrifoldebau gofalu. Roedd consensws ymhlith rhanddeiliaid y bu'r cyllid digidol yn hanfodol i sicrhau bod dysgu'n parhau drwy gydol y pandemig ond ei fod hefyd wedi galluogi sefydliadau i wneud buddsoddiadau ehangach yn eu harlwy dysgu cyfunol, gan gyflymu cynnydd.
- 2.9 Blaenoriaeth arall ar draws y sector ôl-16 oedd iechyd meddwl a lles, gyda chydabyddiaeth gyffredinol o effaith negyddol y pandemig ar les. Defnyddiwyd y cyllid gan sefydliadau ar gyfer amrywiaeth o ddulliau cefnogi dysgwyr a staff, gan gynnwys darparu adnoddau iechyd meddwl ar-lein a gwasanaethau cwnsela ar-lein, cynnal gweithgareddau llesiant wyneb yn wyneb, creu hybiau cymorth llesiant a recriwtio staff cymorth lles a bugeiliol (ychwanegol). Bu i arweinwyr sefydliadau gydnabod y pwysau yr oedd y pandemig a symud i ddysgu ar-lein/cyfunol wedi'i roi ar staff a cheisio ehangu eu harlwy llesiant, gan gynnwys cymorth ychwanegol gan reolwyr. Amlygodd arweinwyr a staff effeithiau negyddol unigedd cymdeithasol ac amser y tu allan i'r ystafell ddosbarth ar ddysgwyr, gan bwysleisio pwysigrwydd cyfleoedd i ailgysylltu a chymdeithasu â chyfoedion, gan gynnwys trwy weithgareddau cymdeithasol a chwaraeon. Adlewyrchwyd hyn yn hanesion y dysgwyr, a'r gred bod materion iechyd meddwl wedi mynd yn fwy cyffredin yn sgil y pandemig a'u bod yn parhau i fod yn faes o angen arwyddocaol.
- 2.10 Roedd cymorth academiaidd a dal i fyny hefyd yn faes cymorth pwysig, gan gynyddu mewn blaenoriaeth wrth i'r pandemig fynd rhagddo ac wrth i ymwybyddiaeth o fylchau dysgu gynyddu (yn enwedig mewn adrannau chweched dosbarth a SAB). Yn gyffredinol defnyddiwyd y cyllid i ddarparu sesiynau dysgu/dal i fyny un-i-un a grŵp ychwanegol, dosbarthiadau adolygu ychwanegol, cymorth gydag arholiadau ac adnoddau dysgu ar-lein (a ddyluniwyd i ymdrin â bylchau dysgu). Cyflwynodd rhai sefydliadau AB sesiynau dysgu academiaidd neu ymarferol ychwanegol trwy 'Ddiwrnod Coleg Estynedig' gan gynyddu amser darparu'r cwricwlwm, a darparodd un adran chweched dosbarth 'hyfforddwyr dysgu' i gefnogi'r rhai ym Mlwyddyn 12 a 13. Awgryma'r canfyddiadau y bu darparu gweithgareddau dal i fyny ar gyfer cyrsiau galwedigaethol/ymarferol yn anoddach nag mewn pynciau academiaidd, yn enwedig wrth barhau i reoli cyfyngiadau cadw pellter cymdeithasol. Awgrymodd adborth gan sefydliadau y bu recriwtio staff newydd i gefnogi gweithgareddau dal i fyny yn heriol, felly defnyddiwyd y cyllid yn amlach i dalu staff am eu hamser ychwanegol. Fel gyda chymorth lles, ystyriwyd bod dal i fyny ar ddysgu'n faes o angen parhaus.
- 2.11 Gan amlaf, defnyddiwyd cyllid pontio dysgwyr i gefnogi dysgwyr fu'n symud o fewn (yn hytrach nag allan o) addysg ôl-16. Bu i sefydliadau gyflwyno a/neu ymestyn amrywiaeth o weithgareddau i gefnogi dysgwyr gan gynnwys deunyddiau ar-lein, diwrnodau agored rhithwir, digwyddiadau pontio'r haf, sesiynau blasu/teithiau coleg, cyfweliadau personol, ac (mewn adrannau chweched dosbarth) cymorth i wneud cais UCAS. Roedd ymwybyddiaeth staff a dysgwyr o gymorth pontio ychwanegol yn gyfyngedig, gan adlewyrchu'n rhannol amgylchiadau'r rhai a gyfwelwyd, nad oeddent yn dod i gysylltiad â gwasanaethau oni bai eu bod yn uniongyrchol gysylltiedig â nhw (h.y., ar y pwynt pontio). Er bod staff yn ymwybodol o'r gwahanol weithgareddau pontio a oedd ar gael yn eu sefydliadau, yn aml roeddent yn ansicr a oedd y Cyllid Adferiad COVID-19 ar gael i gefnogi'r gweithgareddau hyn. Ychydig o wahaniaethau a welodd dysgwyr rhwng y cymorth pontio a oedd ar

gael cyn ac yn ystod y pandemig (er iddynt gydnabod bod rhywfaint o gymorth o reidrwydd wedi symud ar-lein). Roedd pontio hefyd yn un o'r meysydd lle'r oedd y dysgwyr a ymatebodd i'r arolwg yn teimlo y cawsant eu cefnogi leiaf gan sefydliadau.

- 2.12 Roedd cymorth ariannol ac ymarferol yn cwmpasu camau i ddiogelu iechyd a diogelwch dysgwyr ac hefyd i ddarparu'r cymorth ariannol yr oedd arnynt ei angen i barhau i ddysgu. Yn ystod camau cynnar y pandemig a'r dychweliad cychwynnol i ddysgu wyneb yn wyneb, bu i sefydliadau ar draws y sector ôl-16 ddefnyddio'r cyllid i brynu PPE a datblygu eu mesurau iechyd a Diogelwch COVID-19/diweddaru polisiâu diogelu. Roedd hyn yn rhan hanfodol o ddychwelyd i'r ystafell ddosbarth. Wrth i'r pandemig fynd rhagddo, defnyddiwyd y cyllid yn gynyddol i ddarparu cymorth ariannol ac ymarferol uniongyrchol i ddysgwyr. Yn AU, canolbwyntiodd y cymorth hwn ar fynd i'r afael â chaledi myfyrwyr trwy gronfeydd newydd penodol i COVID a oedd ar gael i fyfyrwyr fu'n profi anawsterau ariannol. Roedd dysgwyr iau yn gallu elwa o ehangu cymorth PYD i AB, gyda sefydliadau hefyd yn cymryd camau i fynd i'r afael â thlodi bwyd drwy sefydlu banciau bwyd.
- 2.13 Bu adborth cadarnhaol sylweddol o bob rhan o'r sector am y Cyllid Adferiad COVID-19 a'r hyn yr oedd wedi galluogi sefydliadau i'w wneud, yn ogystal â sut y cafodd ei weinyddu. Gwelwyd bod cyllid wedi galluogi dysgu i barhau yn ystod dyddiau cynnar y pandemig, ac wedi mynd rhywfaint o'r ffordd tuag at liniaru ei effeithiau negyddol. Er i randdeiliaid gydnabod yr anawsterau wrth ddangos tystiolaeth o gynnydd mewn rhai meysydd (h.y., lles), roeddent yn teimlo y bu datblygiadau clir a chyflym o ran dysgu cyfunol. Un o'r llwyddiannau a nodwyd yn aml o ran gweinyddu'r cyllid oedd cydweithio, ymysg sefydliadau, a gyda Llywodraeth Cymru/ Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC). Bu i gyfarfodydd mwy rheolaidd rhwng arweinwyr sefydliadau annog rhannu arfer orau a chronni adnoddau a oedd, yn ei dro, yn eu galluogi i gefnogi dysgwyr a staff yn well. Hwyluswyd y newid hwn drwy symud i weithio o bell, gan alluogi arweinwyr sefydliadau i gwrdd yn fwy hwylus. Mewn llawer o achosion roedd perthnasoedd cydweithredol i'w gweld yn parhau y tu hwnt i'r pandemig, gan greu newid cadarnhaol parhaus.
- 2.14 Tra'n tynnu sylw at arfer cadarnhaol, amlgodd rhanddeiliaid hefyd nifer o heriau yn y broses gyllido. Er enghraifft, er iddynt gydnabod yr angen am wneud penderfyniadau'n gyflym ac mewn ffordd ymatebol yng nghyd-destun heriol y pandemig, byddent wedi croesawu amserau cyflwyno hwy, a chyfnodau estynedig i ddefnyddio'r cyllid, yn ogystal â hyblygrwydd (parhaus). Roeddent hefyd yn teimlo bod yr anghenion parhaus a grëwyd gan y pandemig, a'r argyfwng costau byw yn sgil hynny, yn cyfiawnhau ymrwymiad cyllido tymor hwy. Byddai cael cyfnod cyllido estynedig hefyd yn galluogi sefydliadau i ymwreiddio dulliau gweithio newydd yn llawn.
- 2.15 Roedd iechyd meddwl a lles yn her barhaus amlwg ac yn faes lle yr oedd staff, dysgwyr ac arweinwyr yn teimlo bod angen i sefydliadau gynnig cymorth parhaus. Yn wir, lles ac ymgysylltiad dysgwyr oedd y ddau fater parhaus a ddewiswyd amlaf gan staff a ymatebodd i'r arolwg. Yn yr un modd, roedd dysgu dal i fyny yn parhau i fod yn angen parhaus i lawer o ddysgwyr, yr oeddent wedi colli dysgu o ganlyniad i'r cyfnodau clo ac yn profi anawsterau wrth ailgydio mewn addysg. Pwysleisiodd staff anawsterau parhaus o ran ymgysylltiad, canolbwyntio ac ymddygiad dysgwyr, yn ogystal â chanfyddiad o ddirywiad mewn gwydnwch wrth dderbyn beirniadaeth adeiladol. Pwysleisiodd staff ac arweinwyr sefydliadau yr angen am gymorth ariannol parhaus a rhannu arfer gorau. Teimlwyd y byddai ymestyn y cyllid ychwanegol yn helpu sefydliadau i ddiwallu anghenion adferiad COVID-19 parhaus, yn ogystal ag anghenion newydd a grëwyd gan yr argyfwng costau byw (gan eu galluogi i ymdrin yn rhagweithiol â phryderon ynghylch cadw dysgwyr).
- 2.16 Roedd monitro a mesur cynnydd yn amrywio ar draws y sector a rhwng sefydliadau, gyda llawer yn dibynnu ar ddangosyddion presennol megis cadw a dilyniant. Cydnabuwyd yn gyffredinol bod ymdrechion i fesur effeithiolrwydd wedi'u cyfyngu gan gapasiti sefydliadol, a diffyg eglurder ynghylch amcanion/gofynion monitro o'r cychwyn cyntaf. O ran ffrydiau cyllido'r dyfodol byddai'n fanteisiol i fonitro gael ei ystyried yn glir cyn dosbarthu, i ofynion fod yn syml ac i nodiadau arweiniad fod yn

glir. Dylid rhoi ystyriaeth lawn hefyd i botensial defnyddio data gweinyddol presennol i asesu effeithiolrwydd.

2.17 Mae'r **argymhellion allweddol** sy'n deillio o'r gwerthusiad wedi'u grwpio o amgylch sawl thema, ac yn cynnwys:

- **Eglurder gwybodaeth:**

- Darparu gwybodaeth glir ac wedi'i chyflwyno'n gyson am y cyllid sydd ar gael i fapio ffrydiau cyllido penodol, eu gwerth ariannol a'u nodau.
- Llunio prif restr o'r holl sefydliadau a fydd yn derbyn y cyllid a diffinio'n glir pa fathau o sefydliadau ôl-16 sydd â hawl i ffrydiau cyllido penodol o'r cychwyn cyntaf.

- **Gwybodaeth monitro a rheoli:**

- Sefydlu'r gofynion monitro sydd ynghlwm wrth unrhyw gyllid yn y dyfodol wrth ddylunio modelau cyllido, ymgysylltu â sefydliadau perthnasol yn gynnwys yn y broses casglu data a chreu offer casglu data sy'n lleihau'r posibilrwydd o wallau wrth fewnbynnu data.
- Casglu, coladu a phrosesu data ar lefel sefydliadau, gan annog sefydliadau i ddarparu data (bron) mewn amser real, ac i adrodd ar allbynnau/deilliannau o ddiddordeb ar ddechrau'r cyfnod cyllido (gan ddarparu gwaelodlin).
- Adolygu gofynion monitro, a chyfarwyddiadau cysylltiedig, pryd bynnag y gwneir newid i'r meini prawf cymhwysedd.

- **Cydweithio a rhannu gwybodaeth:**

- Nodi dulliau posib i gynnal perthnasoedd cydweithredol rhwng Llywodraeth Cymru a chyrff/sefydliadau sector ôl-16.
- Ymchwilio i opsiynau coladu a rhannu arfer gorau a dysgu ar ddarparu cymorth iechyd meddwl a lles i staff mewn sefydliadau ôl-16.
- Sicrhau bod canfyddiadau gwerthuso o ran canfyddiadau dysgwyr o gymorth i bontio rhwng gwahanol lefelau addysg yn cael eu rhannu â thimau rhaglen perthnasol Llywodraeth Cymru.
- Sicrhau bod unrhyw benderfyniadau cyllido yn y dyfodol yn gofyn am gydweithio pan fo'n berthnasol ac y gwyddys ei fod yn effeithiol, ond gan osgoi cydweithredu gorfodol. Dangosodd ein gwerthusiad fod mwyafrif y sefydliadau ôl-16 yn ystyried cydweithredu â sefydliadau neu leoliadau eraill yn ymdrech gynhyrchiol. Fodd bynnag, dywedodd rhai fod cydweithredu gorfodol wedi bod yn fwy o faich na gweithgaredd gwerthfawr i gymryd rhan ynddo.
- Dathlu'r arfer da mewn gwaith cydweithredol ar draws sefydliadau ôl-16 a ddatblygwyd yn ystod y pandemig.

- **Proses a gweithredu:**

- Cynnig mwy o hyblygrwydd o ran sut y gellir defnyddio cyllid ar lefel sefydliadau, er enghraifft i ailwrpasu a/neu ailddosbarthu unrhyw danwariant.
- Alinio'r flwyddyn academaidd â'r graddfeydd amser ar gyfer dyrannu, dosbarthu a gwario cyllid.

- **Anghenion gweithlu a dysgwyr parhaus/y dyfodol:**

- Amlygu a blaenoriaethu'r angen parhaus am hyfforddi a datblygu proffesiynol o ran sgiliau digidol staff yn y sector ôl-16.

- Ymchwilio i ba raddau y mae sefydliadau ôl-16 yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r opsiynau dysgu o bell sydd ar gael.
 - Ystyried yr angen am ymchwil bellach i archwilio cyfathrebu o fewn sefydliadau ôl-16 mewn perthynas ag argaeledd a natur cymorth i ddysgwyr, mewn mathau penodol o sefydliadau ôl-16. Gallai fod yn ddefnyddiol ymchwilio ymhellach i natur cyfathrebiadau â staff ynghylch cymorth i ddysgwyr ac a yw diffyg ymwybyddiaeth yn fater y mae angen rhoi sylw iddo.
- **Fframwaith gwerthuso ar gyfer y dyfodol:**
 - Cynnal astudiaeth dichonoldeb wrth ddylunio modelau cyllido ar gyfer y dyfodol.
 - Adolygu deilliannau ac effeithiau yn y Theori Newid i sicrhau eu bod yn fesuradwy.
 - Ystyried casglu data yn rheolaidd ar draws y boblogaeth ar gyfer deilliannau ac effeithiau allweddol yn y Theori Newid.
 - Parhau i nodi data gweinyddol y gellid ei ddefnyddio ar gyfer ymchwil yn y dyfodol ac ystyried cysylltiadau data ym mhob gweithgaredd casglu data yn y dyfodol.

2.18 Gellir gweld rhestr fanwl bellach o argymhellion llawn yn yr adroddiad terfynol.

Awduron yr Adroddiad:

Awduron y Crynodeb Gweithredol: Tave Browett, Andreas Culora, Julia Griggs, Shona MacLeod, Martin Manuch gyda Calvin Lees. James Lundie (Llywodraeth Cymru).

At ddibenion adnoddau, paratowyd y crynodeb gweithredol hwn yn rhannol gan James Lundie, Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi Llywodraeth Cymru. Cafodd yr adroddiad ymchwil llawn ei baratoi'n llawn gan ymchwilwyr sy'n annibynnol ar Lywodraeth Cymru.

Adroddiad Ymchwil Llawn: Browett, T., Culora, A., Griggs, J., MacLeod, S., Manuch, M. gyda Lees, C. (2023). *Gwerthusiad o'r Cyllid Adferiad COVID-19 ôl-16 2022-2023*. Gwerthusiad. Caerdydd: Llywodraeth Cymru, GSR adroddiad rhif. 107/2023. Ar gael yn: <https://www.llyw.cymru/gwerthusiad-or-cyllid-adferiad-covid-19-ol-16-ebrill-2022-mawrth-2023>

Barn yr ymchwilydd a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid o reidrwydd barn Llywodraeth Cymru

Am fwy o wybodaeth cysylltwch â:

James Lundie

Yr Is-adran Ymchwil Gymdeithasol a Gwybodaeth

Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi

Llywodraeth Cymru, Parc Cathays

Caerdydd CF10 3NQ

Ebost: cyflogadwyedd.sgiliau.ymchwil@llyw.cymru

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg.

This document is also available in English.

OGL © Crown Copyright Digital ISBN 978-1-83504-983-9